

Šľachtiteľský program plemien pony: slovenský športový pony; welsh pony - sekcia A, B, C, D; shetlandský pony

Plemenná kniha welsh plemien pony a kob bola založená v r. 1901 vo Veľkej Británii. Šľachtenie plemien pony (slovenský športový pony; welsh pony - sekcia A, B, C a D; shetlandský pony) na Slovensku vychádza zo Zákona NR SR č. 194/98 Z. z. o šľachtení a plemenitbe hospodárskych zvierat, a o zmene a doplnení Zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, Vykonávacieho nariadenia Komisie (EÚ) 2015/262, ktorým sa v zmysle smerníc Rady 90/427/EHS a 2009/156/ES stanovujú pravidlá týkajúce sa metód identifikácie zvierat čeľade koňovitých (nariadenie o pasoch pre kone), Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012 o zootecnických a genealogických podmienkach na plemenitbu čistokrvných plemenných zvierat, hybridných plemenných ošipaných a ich zárodočných produktov a na obchodovanie s nimi a ich vstup do Únie a ktorým sa mení nariadenie (EÚ) č. 652/2014, smernice Rady 89/608/EHS a 90/425/EHS a zrušujú určité akty v oblasti plemenitby zvierat (nariadenie o plemenitbe zvierat), STN 46 6310 „Plemenné kone“ z roku 1997. Dlhodobu sa riadi zásadami stanovenými v predchádzajúcich štatútoch plemennej knihy pri šľachtení plemien pony na území Slovenskej republiky. Dodržiavanie tohto šľachtiteľského programu zaisťuje Zväz chovateľov koní na Slovensku, družstvo (ďalej len ZCHKS), ako uznaná chovateľská organizácia (ďalej len UCHO) poverená Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR (ďalej len MPRV SR) vedením plemennej knihy (ďalej len PK) plemien pony. Šľachtiteľský program (ďalej len ŠP) plemien pony (slovenský športový pony; welsh pony - sekcia A, B, C a D; shetlandský pony) je súborom opatrení, na základe ktorých sa stanovuje chovný cieľ pre jednotlivé plemená pony. Chovný cieľ pre plemená pony sa stanovuje prostredníctvom chovateľských metód, ktoré sú definované pri hodnotení kontroly úžitkovosti. ŠP je vypracovaný tak, aby bol v súlade s vykonávacím Nariadením Komisie (EÚ) 2015/262 a Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1012. Opatreniami ŠP by malo dochádzať k zvyšovaniu genetickej hodnoty a výkonnosti populácií plemien pony tak, aby boli konkurencie schopné ostatným populáciám pony chovaným v Európskej únii (ďalej len EÚ). Mal by nadväzovať na obdobné programy plemien pony v EÚ.

1 Chovný cieľ plemien pony

1.1 Slovenský športový pony

Slovenský športový pony (SŠP) je produktom medzipliesenného kríženia kobýl ušľachtilých teplokrvných plemien koní chovaných na Slovensku, najmä arabského plemena a slovenského teplokrvníka, so žrebcami športových plemien pony, najmä welsh pony (sekcie B) a nemeckého jazdeckého pony.

Slovenský športový pony je viacstranne úžitkový s prevahou jazdeckého typu. Svojim exteriérom a utváraním telových proporcií sa zhoduje s typom veľkého športového koňa. Určený je na jazdecký výcvik detí a mládeže.

Dospelé kone vo veku 4 rokov majú dosiahnuť tieto rozmery (v cm):

Ukazovateľ	žrebce		kobyly	
	<i>min.</i>	\bar{x}	<i>min.</i>	\bar{x}
výška na kohútiku (VK) pásmová	149	155	149	154
výška na kohútiku (VK) palicová	140	146	140	145
obvod hrudníka (OH)	166	173	166	173
obvod záprstia (OZ)	16,5	17,5	16,5	17,5
rozdiel OH a pásmovej VK	17	18	17	19

Palicová výška na kohútiku vo veku 6 rokov: - minimálna 122 cm;
- maximálna 148 cm.

1.2 Welsh pony (waleský pony)

Cieľom šľachtienia waleských plemien pony a kob je ušľachtilý a korektný pony s dobrým charakterom, temperamentom, s priestornou mechanikou pohybu, dobrým zdravím, dlhovekosťou, vhodný pre všetky druhy jazdeckého pony športu, ako aj pre rekreačné jazdenie.

Do šľachtiteľského programu waleských plemien pony a kob sú zahrnuté všetky plemenné pony (kone zapísané v plemennej knihe do oddielu HPK alebo PK), ktoré sa ďalej delia do nasledujúcich sekcií:

- Sekcia A: waleský horský pony (Welsh Mountain Pony), VK palicová do 122 cm;
- Sekcia B: waleský pony (Welsh pony), VK palicová do 137 cm;
- Sekcia C: waleský pony v type kob (Welsh pony of Cob type), VK palicová do 137 cm;
- Sekcia D: waleský kob (Welsh Cob), VK palicová nad 137 cm neobmedzená;
- Sekcia WPB: podielový wales (Welsh Part-Bred), VK palicová neobmedzená (minimálne 12,5 % registrovanej waleskej krvi).

1.3 Shetlandský pony

Plemeno shetlandský pony sa u nás chová dlhodobo. Krajinou pôvodu tohto koňa sú Shetlandské ostrovy patriace Veľkej Británii. Jeho využitie je ako jazdecký kôň pre deti a ako kôň do záprahu. V súčasnom období pribudlo športové využitie pre všetky druhy jazdeckého pony športu.

Chovným cieľom je harmonický, charakterovo vyrovnaný a všestranne použiteľný pony, dlhoveký, nenáročný, dobre kímiteľný, zdravý, bez chýb postojov, končatín a chodov, bez hrubých exteriérových chýb. Pri štandardnom type smeruje chovný cieľ k udržaniu pony s pokojným charakterom, ochotou pre prácu pod sedlom aj v záprahu, pre detské jazdecké i vozatajské súťaže, pre hipoterapiu. Pri mini type smeruje chovný cieľ k miniaturizácii pri zachovaní súladného exteriéru a zdravia. Oba typy sa môžu vzájomne pripárovať (krížiť), potomstvo je potom zaradené podľa VK palicovej.

Telové miery:

- **štandardný typ** – registrované jedince nesmú vo veku štyroch rokov presiahnuť VK palicovou 105 cm;
- **mini typ** – maximálna VK palicová do 87 cm.

2 Selekčný program plemien pony

(slovenský športový pony; welsh pony - sekcia A, B, C a D; shetlandský pony)

- a) Zlepšovanie genofondu a exteriéru chovných koní sa zabezpečuje systematickým výberom (selekciou) na základe informácií získaných pri hodnotení žrebcov a kobýl.
- b) Kone môžu byť zapísané do PK vtedy, keď budú zhodnotené nasledujúce kritériá.

2.1 Pôvod

Pri jeho posudzovaní sa uprednostňujú jedince s rodičmi a ďalšími predkami zapísanými do plemenných kníh. Pôvod musí byť po stránke krvných kombinácií čo najhomogénnejší.

2.2 Posudzovanie zovňajška (exteriéru)

Pri posudzovaní zovňajška sa hodnotí predovšetkým plemenný typ, pohlavný výraz, telesná stavba, korektnosť a pravidelnosť chodov, ich kmihuplnosť, priestrannosť, a ďalej celkový dojem koňa. Minimálna palicová výška na kohútiku pri zápise do hlavnej a pomocnej plemennej knihy je stanovená v šľachtiteľských programoch. Metodické zásady stanovuje Rada PK plemien pony.

2.3 Posudzovanie výkonnosti

Posudzovanie sa vykonáva pri skúškach výkonnosti žrebcov a kobýl a pri zápise do plemenných kníh. Posudzuje sa predovšetkým charakter, temperament, pohotová pripravenosť k výkonu, jazditeľnosť, skokové vlohy (u SŠP a welsh pony), pohybové nadanie, vlastná výkonnosť, zdravie, konštitučná tvrdosť a životnosť koňa.

2.4 Pri posudzovaní vlastností sa používa bodové hodnotenie škály 1 – 10

Bodové hodnotenie s charakteristikou:

Trieda	Počet bodov	Požiadavky
Super elita (SE)	od 9,1 do 10,0	kôň zodpovedajúci požiadavkám na plemenné kone s úplne vyjadreným typom, vynikajúcim súladom a korektnosťou telesnej stavby, s pôvodom obojstranne preukázateľným do IV. generácie predkov
Elita (E)	od 8,1 do 9,09	kôň zodpovedajúci požiadavkám na plemenné kone s úplne vyjadreným typom, vynikajúcim súladom a korektnosťou telesnej stavby, s možnými nepatrnými exteriérovými nedostatkami, s pôvodom obojstranne preukázateľným do IV. generácie predkov
Trieda I.	od 7,1 do 8,09	kôň zodpovedajúci požiadavkám na plemenné kone s dobre vyjadreným typom, s nepodstatnými nedostatkami zovňajšku, s pôvodom obojstranne preukázateľným do IV. generácie predkov
Trieda II.	od 6,1 do 7,09	kôň zodpovedajúci požiadavkám na plemenné kone s dostatočne vyjadreným typom, s menšími chybami zovňajšku, pôvodom obojstranne preukázateľným do III. generácie predkov
Trieda III.	od 5,1 do 6,09	kôň zodpovedajúci požiadavkám na plemenné kone s dostatočne vyjadreným typom, s malými chybami zovňajšku, s najmenej jednostranne preukázateľným pôvodom

2.5 Ako ďalšie selekčné kritériá sa používajú:

- hodnotenie plodnosti u žrebcov, % žrebnosti a natality v minulých pripúšťacích obdobiach;
- kontrola dedičnosti úžitkových vlastností pomocou hodnotenia potomstva hlavne pri triedení žriebät pri registrácii, na prehliadkach, výstavách, pri hodnotení v testáčnych odchovniach, pri skúškach výkonnosti, pri hodnotení 70-dňového testu, pri hodnotení vlastnej výkonnosti, pri predvýberoch a výberoch žrebcov do plemenitby, pri hodnotení zdravotného stavu žrebca a jeho potomstva;
- hodnotenie dlhovekosti v reprodukčnom procese kobýl:
 - dobre plodné (3 žriebäta v 5 chovných rokoch),
 - veľmi plodné (6 žriebät v 8 chovných rokoch alebo celkom 10 narodených žriebät).

Ďalšie selekčné kritériá pre hodnotenie kobýl:

- registrácia žriebät, na výstavách a zvodoch,
- pri výkonnostných skúškach,
- pri hodnotení šampionátu pony
- pri preradovaní kobýl do vyššieho oddielu PK na základe informácií o potomstve
- na základe testácie plemena zaradeného k populáciám ohrozených druhov prostredníctvom výsledkov súťaží organizovaných SJF.

Pre eliminovanie subjektívneho hodnotenia sa využíva lineárny popis exteriéru.

3 Akceleračný program plemien pony

Akceleračný program (ďalej len AP) je výberovým programom, ktorého cieľom je urýchliť selekčnú prácu v chove plemien pony. Snahou AP je vytvoriť tzv. plemenné jadro – s preukázanou vlastnou športovou výkonnosťou alebo športovou výkonnosťou potomstva a kvalitným rodokmeňom. ZCHKS sa usiluje o vytvorenie takých podmienok pre svojich členov, aby mohli byť preverené kobyly pripúšťané preverenými žrebcami.

3.1 Podmienky pre výber plemenných koní do akceleračného programu

A) Plemenné žrebce

Žrebce plemien pony, ktoré podľa STN 46 6310 „Plemenné kone“ (1997) spĺňajú podmienky zaradenia do plemenitby v populácii plemien pony a neabsolvovali výkonnostné skúšky, môžu byť zaradené do plemenitby po splnení jedného z nasledovných kritérií:

- žrebec sa umiestnil na 1. mieste na medzinárodnej výstave koní v rámci plemena;
- žrebec alebo jeho potomkovia sa stali šampiónmi alebo vicešampiónmi medzinárodnej výstavy koní v rámci EÚ;
- umiestnenie žrebca v súťažiach pony: 3 parkúry pony – súčet nie horší ako 8 tr. bodov;

Importované žrebce – žrebce všetkých plemien bez výberu v krajine pôvodu musia splniť všetky kritériá pre výber v SR.

Na základe žiadostí majiteľov absolvujú žrebce spoločný výber. Miesto výberu bude vybrané s prihliadaním na prihlásené žrebce. Na základe komplexného hodnotenia bude majiteľovi žrebca oznámený výsledok „zaradený“ / „nezaradený“.

Selekcia žrebcov. Žrebce, ktoré po období 7 rokov ich pôsobenia v plemenitbe budú mať menej ako 5 narodených a zaregistrovaných žriebät, alebo menej ako 2 kobyly zapísané v PK, budú z AP vyradené.

B) Kobyly

- 1) **Plemenné kobyly ŠPK** s obojstranne preukázateľným minimálne štvorgeneračným pôvodom, ktoré boli na VS hodnotené v triede Elita, resp. trieda I. s hodnotením nie horším ako 7,5 bodu, alebo spĺňajú niektoré z kritérií:
 - kobyly má v PK príslušného plemena zaradeného 1 plemenného žrebca a 1 plemennú kobyly, alebo dve plemenné kobyly;
 - kobyly sa umiestnila na 1. – 3. mieste na medzinárodnej výstave koní v rámci plemena, alebo na 1. mieste na regionálnej výstave s bodovým ohodnotením nad 8,1 bodu;
 - kobyly sa stala šampiónkou alebo vicešampiónkou medzinárodnej výstavy koní v rámci EÚ.
 - umiestnenie kobyly v súťažiach pony: 3 parkúry pony – súčet nie horší ako 12 tr. bodov.
- 2) **Plemenné kobyly HPK** s obojstranne preukázateľným minimálne trojgeneračným pôvodom a výsledkom hodnotenia nie horším ako 7,5 bodu.

3.2 Podpora majiteľov žrebcov

Majitelia žrebcov spĺňajúcich akceleračný program zaradenia do plemenitby na základe vlastnej výkonnosti sú oslobodení od poplatkov za výber, ako aj od poplatkov za udelenie výberu.

3.3 Podpora majiteľov kobýl

Majiteľovi kobyly zapísanej v „ŠPK“, ktorému sa narodí žriebä po žrebcovi s výkonnosťou „ST**“ a vyššie alebo po žrebcovi s tromi potomkami s výkonnosťou „ST“, ktoré bude zaregistrované v PK v termíne do 10. 12. bežného roku, bude poukázaná prémie do **50,- €**.

Majiteľovi kobyly zapísanej v „HPK“, ktorému sa narodí žriebä po žrebcovi s výkonnosťou „T“ alebo po žrebcovi s tromi potomkami s výkonnosťou „ST“, ktoré bude zaregistrované v PK v termíne do 10. 12. bežného roku, bude poukázaná prémie do **34,- €**.

3.4 Spôsob a podmienky vyplatenia AP

Výkonnosť žrebcov a kobýl deklarujú ich majitelia písomne prostredníctvom výsledkov a dokladov o dosiahnutej výkonnosti potvrdených príslušnou autoritou (príslušné NF, UCHO).

Výška finančného príspevku bude každoročne aktualizovaná podľa finančných možností ZCHKS, podľa počtu narodených a zaregistrovaných žriebät, pričom registrácia musí byť zrealizovaná do 10. 12. príslušného roka.

Podpora bude poskytovaná len členom zväzu na základe písomnej žiadosti, pričom platí zásada, že žiadateľ musí byť členom ZCHKS pri pripustení kobyly.

4 Kontrola úžitkovosti a dedičnosti

ZCHKS ako uznaná chovateľská organizácia v zmysle štatútov PK a STN 46 6310 „Plemenné kone“ vykonáva kontrolu úžitkovosti žrebcov a kobýl na základe výkonnostných skúšok, následnej kontroly vlastnej úžitkovosti, šampionátu pony.

Metodický pokyn pre výkon KÚ koní plemien v kompetencii ZCHKS:

4.1 Predvýber pre populáciu plemien pony

ZCHKS v spolupráci s Výberovou komisiou pre chov koní MPRV SR vypracoval metodické pokyny pre predvýbery žrebcov a kobýl pred ich zaradením do 60-dňového testu.

Na základe výsledkov hodnotenia v predvýbere budú žrebce a kobyly zaradené do 60-dňového testu prípravy na skúšky výkonnosti, ktorý môžu absolvovať iba pod vedením vedúceho výcviku s kvalifikáciou „tréner“ – licencia potvrdená na príslušný rok.

Jednou z možných podmienok udelenia výberu pred zápisom 3-ročných žrebcov a zaradením kobýl do PK je absolvovanie výkonnostných skúšok.

Pri predvýbere minimálne 3-členná komisia 10-bodovou stupnicou hodnotí:

4.1.1 Pôvod

Pri hodnotení pôvodu sa posudzuje kvalita chovnej a úžitkovej hodnoty predkov do štvrtej generácie, stupeň a účelnosť použitia príbuzenskej plemenitby, homogenita skladby rodokmeňa vzhľadom na zastúpené plemená. Použité plemená v rodokmeni žrebcov a kobýl musia byť v súlade so štatútom PK príslušného plemena.

4.1.2 Plemenný typ a pohlavný výraz

Vybrané žrebce a kobyly musia byť typovo v súlade s charakteristikou chovného cieľa, s výrazným pohlavným dimorfizmom.

4.1.3 Exteriér

V rámci exteriéru sa hodnotia:

- a) telesné línie - krk, hrudník, plece, chrbát, bedrá a zadok;
- b) fundament - hrudníkové a panvové končatiny vrátane kopýt;
- c) celkový súlad - harmónia telesných partií vrátane hlavy, celkovej stavby a rámca spoločne s ušľachtilosťou a konštantnosťou pri rešpektovaní úžitkového typu a plemennej príslušnosti.

Telesné rozmery žrebcov a kobýl sa riadia štandardami uvedenými v štatúte plemenných kníh pony.

4.1.4 Mechanika pohybu

Mechanika pohybu sa hodnotí pri predvedení žrebcov a kobýl na ruke v kroku a v kluse. Následne sa hodnotí mechanika pohybu vo voľnom pohybe v krytej jazdiarni. V rámci kvalitatívnych vlastností mechaniky pohybu sa posudzuje spôsob pohybu, priestrannosť, pružnosť, takt, akcia a kadencia.

4.1.5 Skok vo voľnosti (slovenský športový pony)

Touto skúškou sa hodnotia skokové schopnosti koní pri skákaní vo voľnosti, t.j. pri maximálnom obmedzení vonkajších vplyvov.

Žrebce a kobyly sú podľa palicovej výšky na kohútiku rozdelené do 2 skupín:

- 1. skupina - VK pal. 122,0 – 134,9 cm;
- 2. skupina - VK pal. 135,0 – 148,0 cm.

Hodnotí sa ochota, pokojné správanie koňa a spôsob vykonania skoku (skokový štýl, pozornosť, technika práce nôh, obratnosť, pružnosť, kmih, výbušnosť, snaha o nápravu predchádzajúcej chyby a pod.). Schopnosti koní pri skákaní vo voľnosti sa skúšajú v krytej hale alebo v ohraničenej otvorenej jazdiarni v uličke. Kone absolvujú skúšku samostatne, po jednom, pri voľnom pohybe po vypustení z ruky do skúšobnej dráhy, bez použitia biča či iných verbálnych pomôcok. Skáča sa na ľavú ruku!

Skok vo voľnosti absolvujú žrebce a kobyly na dvojskoku s jedným cvalovým skokom. V dvojskoku je ako prvá kolmá prekážka, druhou je doublebar. Pre uľahčenie odskoku je pred prvou prekážkou položená odskoková bariéra. *Vzdialenosť odskokovej bariéry i vzdialenosť v dvojskoku bude upravená vždy podľa výškových kategórií poníkov.* V druhom a treťom kole

sa výška doublebaru zvyšuje vždy o 10 cm. Po dohode majiteľa žrebca so skúšobnou komisiou môže byť doublebar po absolvovaní 3 kôl zvýšený, maximálne však o 20 cm.

Rozmery prekážok v základnom kole v cm:

1. skupina:	kolmá prekážka – výška 40	doublebar – výška 40 na 50, šírka 50
2. skupina:	kolmá prekážka – výška 50	doublebar – výška 50 na 60, šírka 60

4.2 Výkonnostné skúšky pre populáciu plemien pony

Pri výkonnostných skúškach 5-členná komisia hodnotí nasledovné znaky:

4.2.1 Plemenný typ a pohlavný výraz

- pri posudzovaní v rámci jednotlivých plemien sa prihliada k štandardom jednotlivých pony plemien stanovených v ich štatútoch.

4.2.2 Stavba tela (exteriér)

- jedince zaradované do chovu by mali mať harmonickú stavbu tela, pričom:

4.2.2.1 **Slovenský športový pony**

Cieľom je korektná a harmonická stavba tela bez závažných exteriérových chýb.

Hlava – žiaduca je suchá, s veľkým živým okom, široké nozdry, malé, vysoko nasadené ucho; nežiaduca je príliš veľká, hrubá hlava, neprimeraná k telu, bez pohlavného výrazu, veľké ucho.

Krk – žiaduci je dostatočne dlhý, dobre nasadený, svalnatý, klenutý u žrebcov; nežiaduci je príliš krátky, málo svalnatý, jelení krk.

Plece a chrbát – žiaduca je dlhá, šikmá lopatka, široký, hlboký hrudník, stredne výrazný kohútik, pevný chrbát, pevné bedrá, dobre viazané, dobre nasadený a nesený chvost; nežiaduca je slabá, strmá, krátka lopatka, plytký hrudník, ostrý kohútik, mäkký, presedlaný alebo kaprí chrbát, dlhé, odsadené bedrá, vysoko alebo nízko nasadený chvost.

Rámec – žiaduci je kratší, obdĺžnikový; nežiaduci – krátky alebo dlhý rámec, krátke alebo dlhé končatiny.

Hrudníkové končatiny – žiaduci je pravidelný postoj, suché, výrazné kĺby, kopyto pravidelné, s tvrdou kvalitnou rohovinou; nežiaduci je nepravidelný postoj, málo osvalené, krátka alebo dlhá, strmá alebo mäkká sponka, lymfatické kĺby, zaškrtené alebo prehnuté záprstie, defektné kopyto.

Panvové končatiny – žiaduci je pravidelný postoj, zadok mierne šikmý, koleno široké, silné, predpätie suché, dobre uhlované, kopyto pravidelné; nežiaduci je nepravidelný postoj, úzke, krátke predpätie.

Korektnosť chodov – žiaduci je zozadu a spredu pozorovaný pohyb končatín priamy v jednej rovnej línii; nežiaduci – nepriamy pohyb končatín, strúhanie.

Krok – žiada sa pravidelný, ľahký, energické vyšliapnutie so stopami panvových končatín pred stopami hrudníkových končatín; nežiaduci je pohyb bez taktu, „kohútí“ krok, krátky krok, bez kmihu a energie.

Klus – žiada sa elastický a energický pohyb, so stredne vysokou akciou a dobrou priestrannosťou, výrazný posun od zadku s výrazným zapojením chrbtového svalstva, pohyb hrudníkových končatín vychádza z uvoľneného pleca; nežiaduci je klus s nečistým taktom, málo priestorný chod, plochý pohyb.

Cval – pohyb v cvale musí vykazovať jasnú fázu vznosu a má byť elastický, kmihuplný a ľahký. Kôň by sa mal sám niesť v prirodzenom vzpriamení a rovnováhe. Kmih tvorený aktívne pracujúcimi panvovými končatinami by sa mal prenášať cez pružiaci chrbát do hrudníkových končatín vykračujúcich uvoľnene z lopatky. Nežiaduce sú najmä krátke, ploché a neelastické chody so stuhnutým chrbtom, rovnako ako ťažkopádne, na predok padajúce pohyby, prípadne bez taktu.

Skok vo voľnosti – žiaduci je skokový prejav vykazujúci šikovnosť, schopnosti a premýšľanie pri skákaní, z ktorého vyplýva inteligencia a uvoľnenosť. V priebehu skoku sa má kôň najprv sám skrútiť, rýchlo sa odraziť, výrazne rýchlo krčiť končatiny (karpby by mali byť pokiaľ možno vo vodorovnej línii s laktami koňa), vyklenúť chrbát za výrazného použitia kohútika a dole zníženého krku a otvárať skrčené panvové končatiny hore (bascula, t.j. „skokový luk“). Pri celkovom priebehu skoku by mal kôň zachovať tempo pohybu a rytmus cvalu. Nežiaduce je najmä nekontrolované alebo nerozhodné skákanie s visiacimi nohami, zdvihnutou hlavou spojenou s prehnutým chrbtom, pri ktorom dochádza k strate tempa pohybu a rytmu cvalu. Pony musí pôsobiť ľúbivým priateľským dojmom, s ochotou na predvádzanie a spoluprácu. Telesný vývoj môže byť ukončený až okolo 6 rokov podľa pôvodu jedinca, k čomu je potrebné prihliadať pri posudzovaní.

Výchova a výcvik – významný znak obzvlášť vzhľadom na to, že pony a malé kone sú určené pre deti, mládež a amatérov. Ovládateľnosť, ochota a jazditeľnosť poníka alebo malého koňa musí byť taká, aby s ním mohli v primeranej miere samostatne zaobchádzať aj deti. Žiaduci je charakterný kôň s dobrým správaním v stajni, vo výbehu, pod sedlom aj v záprahu. Znáša bez problémov ošetrovanie kopýt, kovanie i veterinárne zákroky. Nežiaduci je nervózný, nesústredený, lenivý alebo spurný kôň, zle komunikujúci. Veľmi nežiaduci je akýkoľvek náznak agresivity.

4.2.2.2 *Sekcia A - Waleský horský pony (Welsh Mountain Pony)*

Hlava má byť malá, suchá, dobre nasadená a zužujúca sa k nozdrám. Oči veľké, smelé a výrazné. Uši dobre nasadené, malé a bystro reagujúce, posadené správne na hlave, úmerne blízko pri sebe. Nozdry výrazné a otvorené. Čeluste a hrdlo suché a jemne vyrezávané, s veľkým priestorom vo výreze čeluste.

Krk – dlhý, dobre nesený a u kobýl štíhlejší, u dospelých žrebčov so sklonom k mohutnému hrebeňu.

Plece – dlhé a nazad zošikmené.

Kohútik má byť pomerne jemný, ale nie príliš „ostrý“. Ramenná kosť musí byť natoľko strmá, aby hrudníková končatina nestála príliš pod telom.

Hrudník – dostatočne hlboký, rebrá dobre klenuté.

Chrbát a bedrá – svalnaté, silné a dobre viazané. Kríže dlhé, dobre osvalené (guľaté), nie hranaté ani krátke. Chvost korektne nasadený a naživo nesený.

Hrudníkové končatiny smerujú kolmo k zemi, v laktách voľné. Dlhé a silné predlaktia, dobre vyvinutý karpálny kĺb, pod ním krátke záprstie, sponky úmerne zošikmené a primerane dlhé, kopyto dobre tvarované a tvrdé, chodidlo okrúhle.

Panvové končatiny – päty musia byť pevné, ploché a suché, nesmú byť stočené ani dnu ani von. Panvové končatiny majú byť dobre zauhlené. Päťový kĺb nesmie presahovať cez pomyselnú spojnicu od hrbol'a sedacej kosti k mozolcu. Sponky úmerne zošikmené a dlhé. Kopytá dobre tvarované, tvrdé.

Mechanika pohybu – pohyb energický, voľný a vychádzajúci rovno z pleca, vpredu priestranný. Päty sa dobre ohýbajú a panvové končatiny dopadajú rovno a v kmihu pod telo.

Farba – všetky farby okrem strakáča.

4.2.2.3 *Sekcia B - Waleský pony*

Všeobecný opis štandardu pony sekcie A v plemennej knihe platí aj pre pony sekcie B, ale pony sekcie B musia byť predovšetkým popisované ako jazdecké pony, kvalitné, s jazdeckým pohybom, primeranou kostrou a hmotou, tvrdé a pevne stavané, a s výrazom poníka.

4.2.2.4 *Sekcia C - Waleský pony v type kob*

Príslušníci sekcie C majú mohutnejší telesný rámec. Podobajú sa kobovi. Vznikli pravdepodobne krížením sekcie A s mohutnejšími koňmi pravdepodobne dovezenými Rimanmi, a neskôr s norfolským klusákom. I napriek väčšej mohutnosti je podmienkou ušľachtilosť hlavy, pričom „klabonos“ je nežiaduci. Nohy, chrbát, zadok sú dostatočne osvalené. Povolené sú jemné štetiny na nohách. Pohyb je korektný, energický. Sfarbenie rovnaké ako pri predchádzajúcich sekciách.

4.2.2.5 *Sekcia D - Waleský kob (Welsh Cob)*

Silný, tvrdý a aktívny, s výrazom pony koní a čo najmohutnejší.

Hlava má byť ušľachtilá a s výrazom pony koní. Hrubá hlava a klabonos sú nanajvýš nežiaduce. Oči výrazné a smelé, posadené široko od seba, uši jemné a dobre posadené.

Krk – dlhý a dobre nesený, u kobýl štíhlejší, u dospelých žrebčov so sklonom k mohutnému hrebeňu.

Plece – silné, ale dobre dozadu zošikmené.

Trup – telo má byť silné, s priestorným hrudníkom, široko klenutými rebrami, silnými a svalnatými bedrami. Chrbát a bedrá svalnaté, silné a dobre viazané. Hranatý alebo zrazený zadok sú nežiaduce. Chvost je korektne nasadený.

Hrudníkové končatiny – smerujú kolmo k zemi a v lakt'och sú voľné. Dlhé a silné predlaktia. Dobre vyvinuté karpálne kĺby a pod nimi veľmi silné záprstie. Sponka úmerne zauhlená, primerane dlhá. Kopyto dobre tvarované, tvrdé. V prirodzenom stave je povolené primerané množstvo hodvábnych štetín, ale hrubé a drôtovité štetiny sú úplne nežiaduce.

Panvové končatiny – silné a svalnaté stehná, päty dostatočne pevné a suché, s korektným postojom, dobre zauhlené, päťový kĺb nesmie presahovať cez pomyselnú spojnicu od hrbol'a sedacej kosti k mozolcu. Sponky úmerne zauhlené a dlhé. Kopytá dobre tvarované, tvrdé.

Mechanika pohybu – pohyb voľný, korektný a monumentálny. V kluse sa musia karpálne kĺby výrazne ohýbať a celá hrudníková končatina sa musí natiahnuť rovno z pleca a čo najviac dopredu. Päty sa ohýbajú pod telo a panvové končatiny dopadajú rovno a mocne.

Farba – všetky farby okrem strakáča.

4.2.2.6 *Sekcia WPB (Welsh Part-Bred)*

Welsh Part-Bred je kôň, ktorý má vo svojom rodokmeni najmenej 12,5 % registrovanej waleskej krvi, počítanej ako zo strany matky tak otca, alebo kumulatívne od oboch. Povolené sú všetky farby, vrátane strakáča. Pri zápise do HPK musí byť podielový welsh vo waleskom type (pozri popis štandardu sekcií A, B, C a D), s dôrazom na úžitkové vlastnosti a charakter.

4.2.2.7 *Shetlandský pony*

Hlava má byť malá a súmerná, uši malé a vztýčené, široko posadené, ale smerujúce dopredu. Čelo má byť široké s výraznými tmavými inteligentnými očami. Huba by mala byť široká, so širokými otvorenými nozdrami. Zuby aj čeľuste musia byť bezchybné.

Krk má byť riadne nasadený na plece, ktoré je šikmé, nie však strmé, zakončené dobre znateľným kohútikom.

Trup – telo má byť silné, s priestorným hrudníkom, široko klenutými rebrami, silnými a svalnatými bedrami a pevným chrbtom.

Zadok má byť široký, s dobre nasadeným chvostom.

Hrudníkové končatiny – dôležitý je korektný postoj, silné predlaktie, krátke silné záprstie a pružná sponka.

Panvové končatiny – stehná majú byť silné a svalnaté, s dobre tvarovanými silnými päťovými kĺbmi. Dôležitý je korektný postoj.

Kopyto má byť tvrdé, správne tvarované, nie príliš krátke, úzke, zaškrtené alebo slabé.

Pohyb – priamy, voľný, priestranný, so zapojením všetkých kĺbov.

Najvýraznejším základným znakom je na prvý pohľad vyžarujúca vitalita, energia a odolnosť. Zvlášť dôležitý je potom **bezchybný charakter**, agresívne zvieratá sú v chove nežiaduce.

Počas 70-dňového testu sa hodnotí **výcvik**, pričom je požadovaný charakterný kôň s primeraným charakterom, dobre křmitel'ný, ktorý je pokojný v maštali, pri ošetrovaní, i pod sedlom. Nemá žiadne problémy pri kovaní a veterinárnych zákrokoch. Nežiaduce sú jedince nervózne, neochotné spolupracovať, ktoré zle spolupracujú pri kontrolovaných ukazovateľoch. Nedostatkom je zlá křmitel'nosť a mäkká konštitúcia.

4.2.3 Jazditel'nosť

- skúškou jazditel'nosti sa posudzuje a hodnotí jednoduchosť jazdenia pony koňa pod sedlom a jeho pohybové schopnosti na tento druh práce.

Komisia hodnotí predovšetkým:

- uvoľnenosť, prístupnosť, ohybnosť a rovnováhu koňa;
- sústredenosť, reakciu na pomôcky a ochotu koňa;
- prejavené pohybové schopnosti koňa (pružnosť, takt, skokový prejav a ďalšie).

4.2.4 Drezúrna úloha

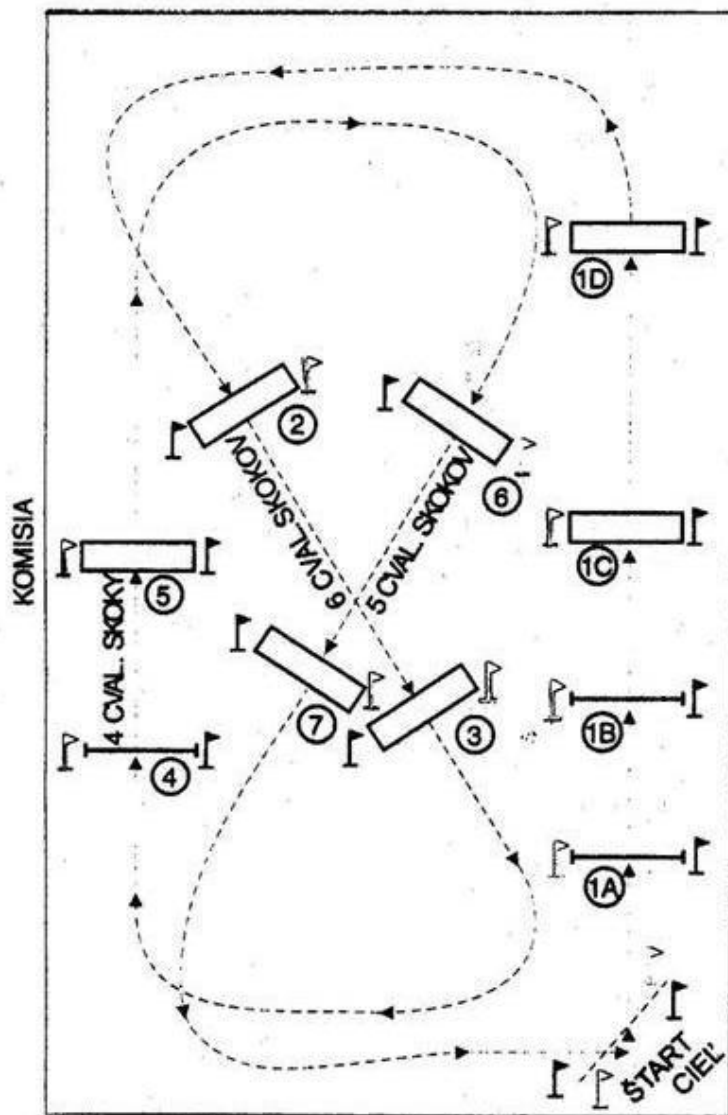
- čas potrebný na splnenie tejto úlohy je asi 5 minút. Jazdí podľa nasledujúcej úlohy:

Číslo úlohy	Označenie	Cvik
1.	A	vjazd krokom
2.	X	stáť, pozdrav, krokom vpred
3.	C	na pravú ruku, ľahký pracovný klus, 1-krát okolo
4.	MXK	po diagonále zmeniť smer (vysedieť)
5.	A	veľký kruh, 1-krát okolo
6.	A	na kruhu pracovný cval, 1-krát okolo
7.	A	priamo vpred, na dlhej stene ruch predĺžiť
8.	C	pracovný klus
9.	HXF	po diagonále zmeniť smer, ľahký klus, ruch predĺžiť
10.	F	pracovný klus (vysedieť)
11.	A	veľký kruh, 1-krát okolo
12.	A	na kruhu pracovný cval, 1-krát okolo
13.	A	priamo vpred, na dlhej stene ruch predĺžiť
14.	C	pracovný klus (vysedieť)
15.	MF	na dlhej stene ruch predĺžiť, ľahký klus
16.	A	zo stredy
17.	X	stáť, pozdrav, odchod krokom na voľnej o'azi

4.2.5 Skoková skúška

- každý člen hodnotiteľskej komisie súhrnne ocení testované skoky jednou známku vyjadrujúcou zhodnotenie všetkých uvedených aspektov. Výsledná známka je priemerom

bodového hodnotenia jednotlivých členov komisie. Členovia komisie môžu bezprostredne po skúške vzájomne konzultovať udelené hodnotenie. Skokovú skúšku absolvujú kone na parkúre – pozri obrázok. Výška a šírka prekážok je do 50 cm. Súčasťou parkúru je skokový (gymnastický) rad. Vzdialenosti sa riadia pravidlami pre pony parkúry (pozri Skokové pravidlá SJF).

1 - skokový rad	1C - dvojbradlie	3 - triplebar	6 - múr
1A - bariéra na zemi	1D - oxer	4 - kolmý skok	7 - oxer
1B - kríž	2 - múr	5 - oxer	

Obrázok C.1 - Plánik parkúru na skokovú skúšku (C_{sb})

5 Lineárny popis a hodnotenie exteriéru pony

5.1 Úvod

Najrozšírenejšou metódou hodnotenia exteriéru zvierat je systém založený na lineárnom popise exteriéru. Tento systém bol pôvodne vyvinutý pre holštýnske plemeno hovädzieho dobytku v USA, a v súčasnosti je v rôznych modifikáciách úspešne využívaný v chove koní v niektorých európskych štátoch (SRN, Holandsko, ČR).

Znaky popisované touto metódou by mali spĺňať nasledujúce požiadavky:

- 1) Linearita v biologickom utváraní
- 2) Jednoznačná charakteristika
- 3) Dostatočná dedivosť
- 4) Ekonomický význam – vzťah k produkcii, reprodukcii alebo dlhovekosti
- 5) Možnosť objektívneho merania
- 6) Dostatočná variabilita v populácii
- 7) Nenahraditeľnosť – znak je jedinečný, nekoreluje s inou vlastnosťou, ktorá je lepšie hodnotiteľná.

Pri rešpektovaní týchto požiadaviek bola zostavená pre potreby ZCHKS metodika výkonu lineárneho popisu exteriéru koní, ktorá sa od roku 2002 využíva pri všetkých pony kobylách zaradovaných do plemenitby.

Princíp tohto systému spočíva v kombinácii popisu jednotlivých znakov a celkového hodnotenia exteriéru, ktoré na vlastný popis bezprostredne nadväzuje. Jednotlivé znaky sú popisované vzhľadom k ideálu, teda porovnávané s požadovaným utváraním. Preto je pri niektorých znakoch (napr. chrbtová línia, postoj panvových končatín, kopyto alebo sponka hrudníkovej končatiny) ideál hodnotený 5 bodmi, a extrémne hodnoty (1 bod a 9 bodov) sú nežiaduce. Pri iných znakoch sa naopak blíži ideálu znak popísaný najvyšším počtom bodov (ušľachtilosť, priestrannosť kroku a klusu).

Jednotlivé znaky sú popisované tak, ako sú skutočne vyjadrené, pričom je každý znak popísaný číslom, takže prípadne by malo byť možné podľa popisu dané zviera nakresliť.

Pri celkovom hodnotení je stanovená výsledná známka za exteriér.

5.2 Všeobecné ustanovenia

1. Metodika je určená k popisu a hodnoteniu exteriéru pony.
2. Výsledky popisu a hodnotenia exteriéru môžu byť podkladom pre odhad plemennej hodnoty žrebcov v rámci kontroly dedičnosti. Možno ich využiť i pri ďalších príležitostiach (triedenie koní, výstavy a pod.).
3. Lineárny popis exteriéru koní pre účely kontroly dedičnosti vykonáva špecialista bonitér schválený Radou PK plemien pony.
4. Súčasťou hodnotenia exteriéru koní je:
 - a) identifikácia koňa
 - b) zistenie telesných rozmerov
 - c) popis farby koňa a grafické zaznamenanie odznakov a chlповých vírov
 - d) lineárny popis telesných znakov a mechaniky pohybu
 - e) označenie jednotlivých chýb telesnej stavby a mechaniky pohybu
 - f) celkové hodnotenie exteriéru so stanovením výslednej triedy za exteriér a zaradenie do príslušného oddielu PK.
5. Základom účinnosti lineárneho popisu je plné využitie celého rozsahu bodovej stupnice v rámci variability utvárania daného znaku.

5.3 Vypĺňovanie popisového listu

- a) Identifikácia koňa – kontrola pôvodov podľa Potvrdenia o pôvode koňa, vyplnenie požadovaných údajov vrátane životného čísla a výpalov.
- b) Zmeranie telových mier – pri koňoch sa zisťujú nasledovné telové miery:
 - výška na kohútiku palicová – meria sa palicovou mierou od najvyššieho bodu kohútika k podložke;
 - výška na kohútika pásmová – meraná pásmom detto;
 - obvod hrudníka – meraný pásmom za lopatkou;
 - obvod zápŕstia – meraný pásmovou mierou na ľavom zápŕstí (s presnosťou na mm).
- c) Popis farby koňa – uvádza sa slovný popis farby koňa vrátane odznakov. V grafickej časti sa označia ohraničenia odznakov a výskyt chlповých vírov.

5.4 Lineárny popis znakov exteriéru

Lineárny popis predstavuje vyjadrenie skutočného utvárania daného znaku pomocou 1 – 9 bodov v rámci možných biologických extrémov. Do popisu je zahrnutých týchto 22 znakov: typ, rámec, ušľachtilosť, dĺžka krku, nasadenie krku, dĺžka kohútiku, dĺžka chrbta, tvar chrbta, dĺžka bedier, tvar bedier, dĺžka zadku, sklon zadku, lopatka, sponka hrudníkovej končatiny, kopyto hrudníkovej končatiny, postoj panvových končatín, sponka panvovej končatiny, kopyto panvovej končatiny, šírka tela, tvar zadku, priestrannosť kroku a priestrannosť klusu.

Charakteristika popisovaných znakov

1. Typ

Vyjadruje do akej miery zodpovedá súhrn telesných vlastností príslušnosti k určitej plemennej alebo úžitkovej skupine.

Popis:

1. Výrazne netypický
2. Netypický
3. Takmer netypický
4. Málo typický
5. Pomerne typický
6. Takmer typický
7. Typický
8. Veľmi typický
9. Výrazne typický

2. Rámec

Je charakteristický dĺžkou tela s ohľadom na výšku na kohútiku.

Popis:

1. Veľmi krátky rámec (vysoký obdĺžnik)
2. Krátky rámec
3. Pomerne krátky rámec
4. Kratší rámec (štvorcový)
5. Stredný rámec
6. Dlhší rámec
7. Pomerne dlhý rámec
8. Dlhý rámec
9. Veľmi dlhý rámec (veľmi dlhý obdĺžnik)

3. Ušľachtilosť

Je vyjadrená súmernými tvarmi tela, výrazom hlavy a krku, pričom celá stavba tela je v súmerných proporciách. Stupeň ušľachtilosti býva vo vzťahu k temperamentu.

Popis:

1. Závažné nedostatky v súmernosti telesnej stavby – hrubosť
2. Veľmi hrubý
3. Malá ušľachtilosť, nedostatky v súmernosti stavby tela, prípadne závažné nedostatky exteriéru, hrubý
4. Hrubší
5. Priemerná ušľachtilosť, bez závažných nedostatkov v telesných znakoch
6. Ušľachtilejší
7. Ušľachtilý, dobre vyvinutý kôň
8. Veľmi ušľachtilý kôň
9. Veľmi ušľachtilý až jemný

4. Dĺžka krku

Popisuje sa dĺžka krku s ohľadom na jeho dostatočné osvalenie a mohutnosť.

Popis:

1. Veľmi krátky krk, ktorý ruší harmóniu telesnej stavby
2. Krátky krk
3. Pomerne krátky krk, dobre utváraný krk
4. Kratší krk
5. Stredne dlhý, dobre formovaný krk
6. Dlhší krk
7. Pomerne dlhý krk
8. Dlhý krk
9. Veľmi dlhý krk

5. Nasadenie krku

Popisuje sa výška nasadenia krku.

Popis:

1. Veľmi nízko nasadený krk
2. Nízko nasadený krk
3. Pomerne nízko nasadený krk
4. Nižšie nasadený krk
5. Stredne nasadený krk
6. Vyššie nasadený krk
7. Pomerne vysoko nasadený krk
8. Vysoko nasadený krk
9. Veľmi vysoko nasadený krk

6. Dĺžka kohútika

Popis:

1. Veľmi krátky kohútik
2. Krátky kohútik
3. Pomerne krátky kohútik
4. Kratší kohútik
5. Stredne dlhý kohútik
6. Dlhší kohútik
7. Pomerne dlhý kohútik

8. Dlhý kohútik
9. Veľmi dlhý kohútik

7. Dĺžka chrbta

Popis:

1. Veľmi krátky chrbát
2. Krátky chrbát
3. Pomerne krátky chrbát
4. Kratší chrbát
5. Stredne dlhý chrbát
6. Dlhší chrbát
7. Pomerne dlhý chrbát
8. Dlhý chrbát
9. Veľmi dlhý chrbát

8. Tvar chrbta

Popisuje sa horná línia chrbta s ohľadom na výraznosť kohútika a plynulosť nasadenia bedier.

Popis:

1. Výrazne presedlaný chrbát
2. Mäkký chrbát
3. Voľný chrbát
4. Voľnejší chrbát
5. Rovný, pevný, dobre viazaný chrbát
6. Ľahko vyklenutý chrbát
7. Vyklenutý, mierne kaprí chrbát
8. Kaprí chrbát
9. Výrazne kaprí chrbát

9. Dĺžka bedier

Popis:

1. Veľmi krátke bedrá
2. Krátke bedrá
3. Pomerne krátke bedrá
4. Kratšie bedrá
5. Stredne dlhé bedrá
6. Dlhšie bedrá
7. Pomerne dlhé bedrá
8. Dlhé bedrá
9. Veľmi dlhé bedrá

10. Tvar bedier

Popisuje sa tvar bedier pri pohľade zo strany s ohľadom na plynulý prechod medzi chrbtom a zadkom koňa.

Popis:

1. Silne obsadené vlčie bedrá
2. Odsadené bedrá
3. Mäkké bedrá
4. Voľnejšie bedrá
5. Rovné bedrá

6. Plné bedrá
7. Ľahko vyklenuté bedrá
8. Vyklenuté bedrá
9. Kaprie bedrá

11. Dĺžka zadku

Popisuje sa dĺžka zadku od bedrového po sedací hrboľ.

Popis:

1. Veľmi krátky zadok
2. Krátky zadok
3. Pomerne krátky zadok
4. Kratší zadok
5. Stredne dlhý zadok
6. Dlhší zadok
7. Pomerne dlhý zadok
8. Dlhý zadok
9. Veľmi dlhý zadok

12. Sklon zadku

Je charakterizovaný odchýlkou hrboľa bedrovej kosti a sedacej kosti od vodorovnej roviny. S ohľadom na charakteristiku plemena sa za priemer považuje zadok sklonený pod uhlom 20° . Popisuje sa zo strany.

Popis:

1. Rovný zadok – postavenie panvy a krížovej kosti je takmer rovnobežné
2. Takmer rovný zadok
3. Rovnejší zadok – uhol spojnice bedrového a sedacieho hrboľa s vodorovnou rovinou je asi 30°
4. Ľahko sklonený zadok
5. Mierne sklonený zadok – panva zvierá s vodorovnou rovinou asi 20°
6. Sklonený zadok
7. Takmer zrezaný zadok – uhol spojnice bedrového a sedacieho hrboľa je asi 30°
8. Zrezaný zadok
9. Výrazne zrezaný zadok

13. Lopatka

Popisuje sa z pohľadu uhla lopatky k ramennej kosti. Prihliada sa tiež k dĺžke a šikmosti lopatky.

Popis:

1. Lopatka strmá krátka – uhol s ramennou kosťou je zreteľne väčší
2. Strmá lopatka
3. Pomerne strmá lopatka – uhol lopatky a ramennej kosti je asi 90°
4. Strmšia lopatka
5. Primerane dlhá a šikmá lopatka – uhol lopatky a ramennej kosti je mierne ostrejší
6. Dlhšia a šikmá lopatka
7. Lopatka šikmo postavená, dlhá – uhol lopatky a ramennej kosti je ostrejší
8. Dlhá a veľmi šikmá lopatka
9. Lopatka veľmi šikmá a veľmi dlhá – uhol lopatky a ramennej kosti je ostrý

14. Sponka hrudníkovej končatiny

Popisuje sa uhol a dĺžka sponky hrudníkovej končatiny.

Popis:

1. Sponka medvedia
2. Veľmi mäkká a dlhá sponka
3. Mäkká sponka
4. Mäkšia sponka
5. Primerane dlhá sponka, správny uhol – uhol sponky s vodorovnou rovinou je asi 50°
6. Primerane dlhá, ale strmšia sponka
7. Sponka strmšia a kratšia
8. Strmá sponka
9. Veľmi strmá sponka so sklonom k prekĺbenému postoju

15. Kopyto hrudníkovej končatiny

Popisuje sa uhol prednej steny kopyta s vodorovnou rovinou. Je potrebné zobrať do úvahy správnu korektúru kopyta a kvalitu podkúvania (ozuby).

Popis:

1. Veľmi ploché kopyto
2. Ploché, veľmi ostrouhlé kopyto
3. Ploché ostrouhlé kopyto
4. Plochejšie kopyto
5. Dobre utvárané kopyto, uhol asi 45°
6. Strmšie kopyto
7. Strmé tupouhlé kopyto s vyššou pätkou
8. Tupouhlé kopyto
9. Špalíkové kopyto

16. Postoj panvových končatín

Je charakterizovaný uhlom panvových končatín v päťovom kĺbe. Popisuje sa pri pohľade zo strany.

Popis:

1. Veľmi otvorený päťový kĺb
2. Otvorený päťový kĺb
3. Ľahko otvorený päťový kĺb
4. Náznať otvoreného päťového kĺbu
5. Normálny uhol päťového kĺbu
6. Náznať šabl'ovitého postoja
7. Väčší uhol panvových končatín, šabl'ovitý postoj
8. Náznať hákovitého postoja
9. Hákovitý postoj

17. Sponka panvovej končatiny

Popisuje sa uhol a dĺžka sponky panvovej končatiny.

Popis:

1. Sponka medvedia
2. Veľmi mäkká a dlhá sponka
3. Mäkká sponka
4. Mäkšia sponka
5. Správne uhľovaná, primerane dlhá sponka, uhol sponky s vodorovnou rovinou je asi 55°

6. Primerane dlhá, ale strmšia sponka
7. Sponka strmšia a kratšia
8. Strmá sponka
9. Veľmi strmá sponka so sklonom k prekľbenému postoju

18. Kopyto panvovej končatiny

Popisuje sa uhol prednej steny kopyta s vodorovnou rovinou. Je potrebné zobrať do úvahy správnu korektúru kopyta a kvalitu podkúvania (ozuby).

Popis:

1. Veľmi ploché kopyto
2. Ploché, veľmi ostrouhlé kopyto
3. Ploché ostrouhlé kopyto
4. Plochejšie kopyto
5. Dobre utvárané kopyto, uhol asi 55°
6. Strmšie kopyto
7. Strmšie tupouhlé kopyto s vyššou pätkou
8. Tupouhlé kopyto
9. Špalíkové kopyto

19. Šírka tela

Popisuje sa šírka tela v oblasti hrudníka pri pohľade spredu.

Popis:

1. Veľmi úzke telo
2. Úzke telo
3. Pomerne úzke telo
4. Mierne široké telo
5. Stredne široké telo
6. Širšie telo
7. Široké telo
8. Veľmi široké telo
9. Výrazne široké telo

20. Tvar zadku

Popisuje sa tvar zadku pri pohľade zozadu a prihliada sa k šírke zadku v bedrových kĺboch (chocholoch).

Popis:

1. Strechovitý a úzky zadok
2. Strechovitý zadok
3. Oválny zadok
4. Melónovitý zadok
5. Primerane široký, dobre formovaný a dobre vyvinutý zadok
6. Guľatý zadok
7. Široký a silne osvalený zadok
8. Štiepaný zadok
9. Štiepaný zadok s mohutnými svalmi

21. Priestornosť kroku

Popisuje sa dĺžka kroku a došľap panvovej končatiny vzhľadom k stope hrudníkovej končatiny. Zohľadňuje sa pružnosť kroku.

Popis:

1. Výrazne krátky krok
2. Veľmi krátky krok
3. Krátky krok
4. Kratší krok
5. Stredne dlhý krok, panvová končatina došľapuje do stopy hrudníkovej končatiny, krok je elastický
6. Dlhý krok
7. Dlhý krok – panvová končatina mierne predšľapuje stopu hrudníkovej končatiny
8. Veľmi dlhý krok
9. Veľmi dlhý krok – panvová končatina výrazne predšľapuje stopu hrudníkovej končatiny, krok je pružný

22. Priestornosť klusu

Popisuje sa dĺžka kroku v kluse s došľapom panvovej končatiny vzhľadom k stope hrudníkovej končatiny. Zohľadňuje sa tiež kmih a akcia.

Popis:

1. Výrazne krátky klus
2. Veľmi krátky klus
3. Klus málo priestorný
4. Kratší klus s dobrým kmihom
5. Priestranný klus, panvové končatiny došľapujú do stôp hrudníkových končatín
6. Dlhší klus
7. Priestranný klus, výrazný posun, panvové končatiny predkračujú stopy hrudníkových končatín
8. Veľmi dlhý klus
9. Veľmi priestorný klus, panvové končatiny výrazne predkračujú stopy hrudníkových končatín

5.5 Odchýlky od telesnej stavby

Súčasne s popisom zvierat'a sa označia zistené nedostatky telesnej stavby. Celkom je možno označiť 69 chýb. Odchýlky telesnej stavby sa označujú len v prípade ich jednoznačného výrazného prejavu.

5.6 Celkové hodnotenie

Zahrňuje hodnotenie štyroch výsledných charakteristík úžitkového typu, exteriéru a mechaniky pohybu.

5.6.1 Úžitkový typ

Hodnotí sa stupeň vyjadrenia mnohostranne úžitkového typu. Zahrňuje plemená pony vrátane plemien, ktoré môžu byť použité v plemenitbe, pokiaľ spĺňajú rovnaké požiadavky – pozri Štatút PK plemien pony.

Požadujú sa korektné a výkonné jedince v type slovenského športového pony, welsh pony – sekcia A, B, C, D; shetlandského pony podľa štandardov jednotlivých plemien s dobrými líniami a s chodmi typickými pre jednotlivé plemená pony. Pre svoju jazditeľnosť, temperament, charakterové vlastnosti a pevné zdravie sú obzvlášť vhodné pre všetky druhy výkonnostného jazdeckého športu pre deti. Sú dobre využiteľné i pre bežnú jazdeckú a vozatajskú prevádzku detí.

Pri hodnotení sa posudzuje vyjadrenie požiadaviek chovného cieľa a plemenného štandardu.

Celková ušľachtilosť – požaduje sa pony, s dobre vyjadreným pohlavným výrazom a pevnou konštitúciou.

Harmónia telesnej stavby – požaduje sa harmonická telesná stavba s vyváženým pomerom jednotlivých telových partií.

Doplňujúce ukazovatele:

Hlava	– suchá, oko výrazné
Krk	– dostatočne dlhý a silný
Chrbát	– primerane dlhý a široký
Bedrá	– široké a dobre osvalené
Lopatka	– dobre osvalená, dlhá
Hrudník	– klenutý, dostatočne hlboký a dlhý
Kosti	– pevné, stredne silné
Koža	– pružná s jemnou srst'ou

Pri jednotlivých plemenách pony je potrebné prihliadať k plemenným štandardom.

5.6.2 *Stavba tela*

Zahrňuje hodnotenie rozhodujúcich telových partií a konštitučnú pevnosť telovej stavby.

Hlavné ukazovatele sú:

Krk – dĺžka, výška, nasadenie, nesenie.

Kohútik, chrbát, bedrá – pevný výrazný kohútik, dostatočne dlhý chrbát, rovné, dobre viazané a primerane široké bedrá pevne spojené s chrbtom a s krížovou kosťou, pevná horná línia.

Zadok – mierne sklonený, dlhý, priestorný, dostatočne široký najmä v bedrových kĺboch a hrboľoch dobre osvalený.

Konštitúcia – pevná kostra, dobre vyvinuté a pevné svalstvo, pevné väzy a šľachy, dobre vyvinuté a výrazné kĺby, živý temperament.

Doplňujúci ukazovateľ: hrudník

5.6.3 *Končatiny*

Posudzuje sa utváranie končatín, ich postavenie a celková mechanika pohybu. Požadujú sa suché končatiny, so zreteľnými primerane silnými a pevnými kosťami a kĺbmi, s výraznými a pevnými šľachami, s pravidelným postojom. Panvové končatiny dobre uhľované, sponky pevné, stredne dlhé a pružné. Kopytá pevné, pravidelné, s kvalitnou rohovinou, pohyb pravidelný a priestorný.

5.6.4 *Mechanika pohybu*

Predstavuje subjektívne hodnotenie kvalitatívnej časti mechaniky pohybu v kroku a kluse.

Hlavnými ukazovateľmi sú:

- priestornosť chodu
- kmih
- ruch
- akcia
- kadencia
- čistota chodu
- elasticosť chodu

5.6.5 *Celkové hodnotenie*

Jednotlivé charakteristiky sa posudzujú vo vzťahu k ideálnemu prejavu v súlade s chovným cieľom.

Hodnotenie sa vykonáva pridelením počtu bodov za jednotlivé hodnotiace ukazovatele. Celkový počet bodov za zovňajšok je daný súčtom prepočítaného počtu bodov v jednotlivých charakteristikách. Prepočet bodov sa vykonáva prepočtovým koeficientom podľa nasledujúceho kľúča:

Súhrnná charakteristika	Podiel na celkovom počte bodov v %	Prepočtový koeficient
Úžitkový typ	25	0,25
Stavba tela	25	0,25
Končatiny	25	0,25
Mechanika pohybu	25	0,25
Celkom	100	1,00

Pre zaradenie koňa do hlavnej plemennej knihy (HPK) je požadované celkové hodnotenie aspoň 7,1 bodu, popis veľkosti tela najmenej 5 bodov a známy pôvod do štvrtej generácie.

Pre zaradenie do plemennej knihy (PK) je požadované celkové hodnotenie aspoň 6,1 bodu, hodnotenie veľkosti tela 5 bodov a 3 známe generácie.

Pre zaradenie koňa do 1. pomocnej plemennej knihy (1. PPK) je požadované celkové hodnotenie od 5,1 do 6,0 bodu, veľkosť tela najmenej 3 body a 2 známe generácie.

Výsledky sa vyjadrujú v dokumentácii uvedením celkového počtu bodov, popis uvedením počtu bodov za každú charakteristiku v poradí:

Úžitkový typ – Stavba tela – Končatiny – Mechanika pohybu

POPISOVÝ LIST

Plemeno: Č. pop.:

Živ. číslo: Meno: Dátum narodenia:

Popis:

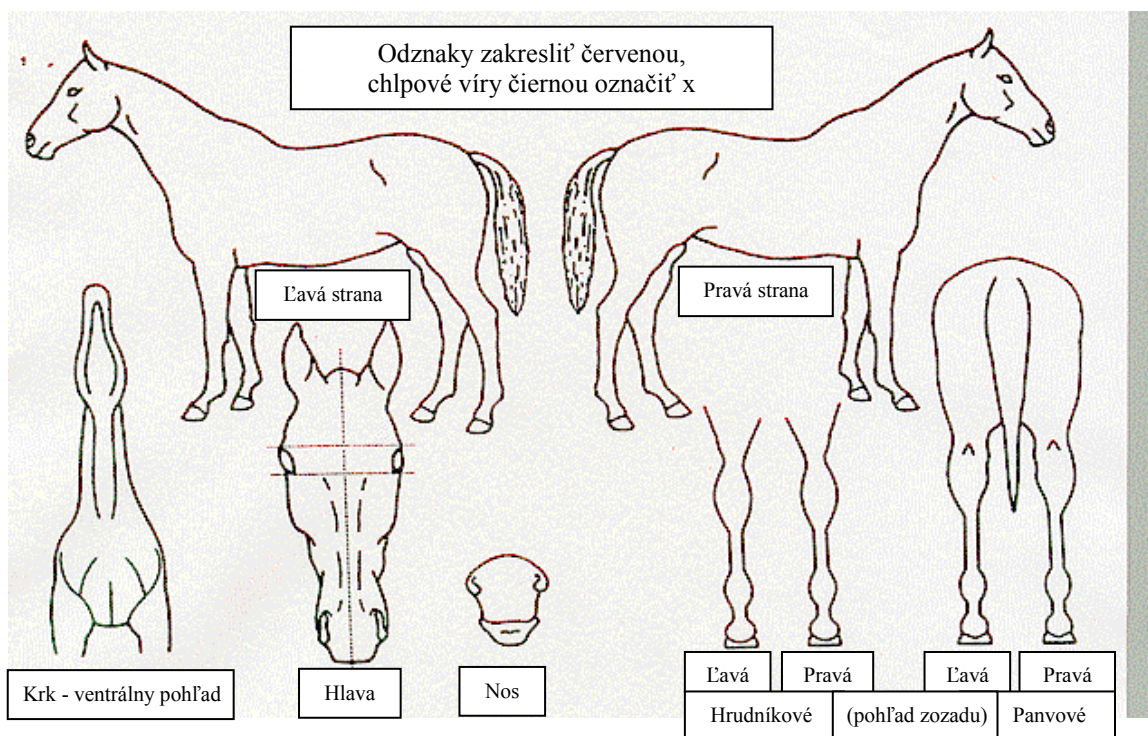
Charakteristika:

Pôvod: otec: / matka:

Miery: /...../...../...../...../.....
 KVpal KVPás OH OZ

Majiteľ:

Poslať na adresu:

CELKOVÉ HODNOTENIE

	Body	Koef.	Prepočet
Úžitkový typ		0,25	
Stavba tela		0,25	
Končatiny		0,25	
Mechanika pohybu		0,25	

Dátum posúdenia: Hodnotil:

Miesto: Overené:

LINEÁRNY POPIS EXTERIÉRU

1	Typ	netypický	1	2	3	4	5	6	7	8	9	typický
2	Rámec	vysoký	1	2	3	4	5	6	7	8	9	dlhý
3	Ušľachtilosť	hrubý	1	2	3	4	5	6	7	8	9	ušľachtilý
4	Dĺžka krku	krátky	1	2	3	4	5	6	7	8	9	dlhý
5	Nasadenie krku	nízko	1	2	3	4	5	6	7	8	9	vysoko
6	Dĺžka kohútiku	krátky	1	2	3	4	5	6	7	8	9	dlhý
7	Dĺžka chrbta	krátky	1	2	3	4	5	6	7	8	9	dlhý
8	Tvar chrbta	presedlaný	1	2	3	4	5	6	7	8	9	kaprí
9	Dĺžka bedier	krátke	1	2	3	4	5	6	7	8	9	dlhé
10	Tvar bedier	vlčie	1	2	3	4	5	6	7	8	9	kaprie
11	Dĺžka zadku	krátky	1	2	3	4	5	6	7	8	9	dlhý
12	Sklon zadku	rovný	1	2	3	4	5	6	7	8	9	zrazený
13	Lopatka	strmá	1	2	3	4	5	6	7	8	9	šikmá
14	Sponka hrudník. končatiny	mäkká	1	2	3	4	5	6	7	8	9	strmá
15	Kopyto hrudník. končatiny	ploché	1	2	3	4	5	6	7	8	9	špalíkové
16	Postoj panvových končatín	otvor. päta	1	2	3	4	5	6	7	8	9	šabl'ovitý
17	Sponka panvovej končatiny	mäkká	1	2	3	4	5	6	7	8	9	strmá
18	Kopyto panvovej končatiny	ploché	1	2	3	4	5	6	7	8	9	špalíkové
19	Šírka tela	úzke	1	2	3	4	5	6	7	8	9	široké
20	Tvar zadku	strechovitý	1	2	3	4	5	6	7	8	9	rozštiepený
21	Priestornosť kroku	krátky	1	2	3	4	5	6	7	8	9	dlhý
22	Priestornosť klusu	krátky	1	2	3	4	5	6	7	8	9	dlhý

ODCHÝLKY TELESNEJ STAVBY

Hlava

- 1 hrubá
- 2 klinovitá
- 3 klabonosá
- 4 ovčia

Krk

- 5 labutí
- 6 obrátený
- 7 prasací
- 8 tenký

Kohútik

- 9 nevýrazný
- 10 príliš vysoký

Hrudník

- 11 valcovitý
- 12 plytký
- 13 zaškrtený

Zadok

- 14 vypuklá kríž. kosť

Chvost

- 15 nízko nasadený
- 16 vysoko nasadený
- 17 krivý

Končatiny

- 18 lymfatické
- 19 nevýrazné kĺby
- 20 pakosť
- 21 pakostné lišty
- 22 špánok
- 23 krúžok
- 24 nálevky
- 25 zaškrtené záprstie
- 26 prehnuté záprstie

Päťový kĺb

- 27 úzke
- 28 krátke
- 29 slabé
- 30 špánok
- 31 smčia kosť
- 32 zajačia kosť
- 33 nálevky
- 34 krížové nálevky
- 35 pipka

Sponka

- 36 veľmi krátka
- 37 veľmi dlhá

Kopyto

- 38 ploché
- 39 plné
- 40 zúžené
- 41 nepravidelné
- 42 schvátené
- 43 rozštep

Postoj vpredu

- 44 prikl'aknutý
- 45 prehnutý
- 46 zbiehavý
- 47 rozbiehavý
- 48 vbočený
- 49 vybočený
- 50 zovretý
- 51 rozovretý

Postoj vzadu

- 52 sudovitý
- 53 kravský
- 54 zbiehavý
- 55 rozbiehavý
- 56 zovretý
- 57 rozovretý

Pohyb

- 58 strúhanie
- 59 stíhanie
- 60 rozhadzovanie
- 61 zametanie
- 62 kohútí krok
- 63 nekoordin. pohybu zadku
- 64 pomalý nevýrazný krok

Charakter

- 65 zlý
- 66 bojzlivý
- 67 agresívny

Chyby chrupu

- 68 predkus
- 69 podkus